

ENSIAPURYHMIEN ETÄRYHMÄILTÄ 3.11.2021

Monipotilastilanne päivystyksessä ja
kuinka tilanteessa ja autettavien kanssa
toimitaan?

Kouluttajat: Harri Ihalainen ja Jenni Ojala

Monipotilastilanne tarkoittaa tänään:

- Autettavia päivystyspisteelle lyhyessä ajassa paljon.
- Yksittäinen tilanne, jossa autettavia paljon.

Autettavia päivystyspisteelle lyhyessä ajassa paljon

Tehtäväjakoon päivystäjien kesken vaikuttaa suuresti päivystyksen luonne ja päivystäjien määrä.

- Pienissä tapahtumissa myös päivystyksen johtaja osallistuu ensiavun antamiseen.
- Suurissa tapahtumissa johtajan tehtävänä johtaa tilannetta.

Autettavia päivystyspisteelle lyhyessä ajassa paljon

Pienet tapahtumat, vähän päivystäjiä

- Kyseisissä tapauksissa ongelmana se, että ei ole suuria resursseja hoitaa samanaikaisesti montaa autettavaa.
- Pitää olla valmius lähteä tapahtuma-alueelle kiireellisesti auttamistehtävään.
- Mahdollisuus kutsua alueella kiertävä päivystyspari takaisin päivystyspisteelle.

Autettavia päivystyspisteelle lyhyessä ajassa paljon

Pienet tapahtumat, vähän päivystäjiä

Nämä tilanteet harvinaisia, mutta näihin pitää varautua.

- Tiedettävä, missä päivystäjätkin ovat.
- Tarvikkeet aina valmiina ja käyttökelpoisina, auttamistilanteen jälkeen heti "kunnostettuna" omille paikoilleen.

Autettavia päivystyspisteelle lyhyessä ajassa paljon

Pienet tapahtumat, vähän päivystäjiä

- Myös näissä tapahtumissa pitää pystyä tekemään auttaville ensiarvio ja siten määrittelemään ensiavun kiireellisyys ja auttamisjärjestys.
- Odottavaan joutuville pitää mahdollisimman pian kertoa, että he joutuvat valitettavasti odottamaan. Toisista autettavasta ei kuitenkaan kerrota mitään.

Autettavia päivystyspisteelle lyhyessä ajassa paljon

Isot tapahtumat, paljon päivystäjiä

Päivystyksen johtajan rooli muuttuu

- koordinoi ensiapua, ei itse osallistu ensiavun antamiseen
- koordinoi päivystäjien liikkumista alueella sekä heidän tauotusta
- on tarvittaessa yhteydessä tapahtuman turvaorganisaatioon
- määrittää, kuka soittaa hätäkeskukseen

Autettavia päivystyspisteelle lyhyessä ajassa paljon

Isot tapahtumat, paljon päivystäjiä

Autettavien vastaanottaminen

- Jokaiselle päivystyspisteelle tulevalle tehtävä ensiarvio, mikä määrittää avun kiireellisyyden
- Määrättävä ensiarvion tekijä, joissakin tilanteissa voi olla myös päivystyksen johtaja

Autettavia päivystyspisteelle lyhyessä ajassa paljon

Isot tapahtumat, paljon päivystäjiä

Päivystyspisteelle tulevilla voi olla hyvinkin erilaisia vammoja/sairauskohtauksia, joista jotkin voivat vaatia nopeaa apua.

KYSYMYKSIÄ/KOMMENTTEJA?

Yksittäinen tilanne, jossa monta autettavaa

Mikä voi aiheuttaa monipotilastilanteen?

- Yksittäinen häiriintynyt henkilö
- Luonnonilmiö – voimakas tuulen puuska
- Katsomorakenteiden vaurioituminen
- Väentungos
- Istuinpenkkien kaatuminen, pöydällä tanssiminen jne.

Yksittäinen tilanne, jossa monta autettavaa

- Tieto tilanteesta voi tulla ensiapupäivystykseen hyvinkin erilaisilta tahoilta.
- Tapahtumatiedot eivät välttämättä aina ole todellisuutta vastaavia.

Yksittäinen tilanne, jossa monta autettavaa

Toiminta kohteessa

Ensimmäisenä kohteeseen saapuva pari

- Ilmoitus päivystyksen johdolle, että on löytänyt autettavat.
- Lisäavun pyytäminen, milloin?
 - Kuinka paljon autettavia, mitä tarvikkeita
- Ensiavun kiireellisyyden arviointi kullekin autettavalle, kuka tekee?
- Kuka ottaa johtovastuun kohteessa
- Milloin soitto 112?

TRIAGE **eli** **potilasluokittelu**

Triage eli potilasluokittelu

- Triagella tarkoitetaan potilaiden / autettavien hoidon aloituksen kiireellisyyden määrittelyä monipotilastilanteessa.
- Haastava tehtävä, jota tulisi harjoitella.
- Tärkeää muistaa rauhallinen ja määrätietoinen toiminta sekä johtajuus kyseisessä tilanteessa.

Triage eli potilasluokittelu

- Luokittelun tekee ensiapupari, toinen tekee tilannearvion ja määrittää triageluokan, toinen kirjaa ja antaa tarvittavan nopean ensiavun
- Ensimmäisenä pyydettävä/käskettävä kaikki omin avuin liikkumaan pystyvät henkilöt siirtymään heille osoitettuun paikkaan. Päivystäjien on muistettava käydä myöhemmässä vaiheessa tutkimassa myös heidät ja antaa heille tarvittava ensiapu.

Triage eli potilasluokittelu

- Ilmoitus johdolle, montako kiireellisesti autettavaa jäi tilanteeseen.
- Kaikki tilanteeseen jääneet on tukittava kohtaamisjärjestyksessä, maksimissaan 20-30 sek./autettava.
- Potilasluokka merkittävä autettavaan.

Triage eli potilasluokittelu, potilasluokat

Vihreä

- Kävelee itse pois alueelta

Keltainen

- Ei pysty itse liikkumaan
- Hengitystaajuus 10-30 x min. (A+B)
- Rannesyke tuntuu (C)
- Noudattaa kehotuksia (D)

Triage eli potilasluokittelu, potilasluokat

Punainen

- Hengitystaajuus yli 30 tai alle 10 x min. (A+B)
- Rannesyke ei tunnu (C)
- Ei hereillä (D)

Musta

- Vainaja; Hengitysteiden avaamisen jälkeen hengitystä ei tunnu.

Triage eli potilasluokittelu

Punainen Risti

Välittömät hoitotoimenpiteet triagen yhteydessä; parista toinen arvioi ja toinen antaa välttämättömän ensiavun.

- Max 20-30 sek./autettava
- Päähuomio liikkumattomiin ja ei heräteltäviin
- Avataan hengitystiet -> jos ei hengitä = vainaja
- Avoimet hengitystiet turvataan kääntämällä kylkiasentoon
- Suuret ulkoiset verenvuodot tyrehdytetään joko käsin painamalla tai painesiteellä / kiristyssiteellä

Triage eli potilasluokittelu

Punainen Risti

Luokittelun jälkeen yhteenveto,
montako autettavaa kutakin väriä on,
ilmoitus päivystyksen johdolle.

Sekundääritriage

- Tarkennettu tilanarvio, ABCDE (ilmatiet, hengitys, verenkierto, tajunta, tutkiminen) periaatteen mukaisesti.
- Jos mahdollista, mittaukset: syke, HT, RR, SpO₂, tajunnan taso, kirjataan ylös
- Tutki RIVA AISERA, paljasta vammat
- Suojaa autettava kylmältä

Monipotilastilanteen vaikutukset ”jälkitoimiin”

- Päivystyksen jälkeen purkukeskustelu tilanteesta päivystäjien kesken.
- Koska tilanne ”normaaleja” auttamistilanteita stressaavampi, pyydetään herkästi ammattiapua keskustelun vetämiseen.

TAUKO

AJANKOHTAISIA KUULUMISIA:

Punainen Risti

- **Hupsis** käyttöön ja koulutustiedot ryhmäläisille Hupsikseen
- **Osaamisen varmistaminen ryhmissä** ja päivystäjien ilmoittaminen Jennille
- **Ensiapupäivystäjän peruskurssi 2022:**

Pakolliset teorialuennot

Teamsissä:

Ma 24.1.

Ke 2.2.

Ti 8.2.

Ke 16.2.

Verkko-opinnot:

It's learning-alustalla

Käytännön harjoituspäivät:

26.-27.2.

Ilmoittautuminen: 8.11.21-16.1.22

ENSIAUTTAJAKOULUTUS

Yhteistyössä SPR Kaakkois-Suomen ja Savo-Karjalan piirien kanssa

12.-15.5.2022 Kerimäki, Pääkannan virkistyskeskus

Pohjakoulutusvaatimus, jokin seuraavista:

1. Aktiivinen VPK:n hälytysosaston jäsen, jolla suoritettu palokuntien ensiapukurssi sisältäen PPE-D
2. Ammattimerenkulun merilääkintäkoulutus suoritettuna edellisen 5 vuoden aikana
3. Vähintään SPR:n EA 2® -kurssi sisältäen PPE-D tai vastaava toisen organisaation koulutus voimassa
4. Terveydenhuollon ammattilainen
5. Pelastusalan ammattilainen.

Punaisen Ristin vapaaehtoisina ensiauttajina toimivilla tulee olla voimassa oleva ensiapupäivystäjän peruskurssi ja päivystysoikeus heidän hakeutuessaan ensivastekoulutukseen.

Ilmoittautuminen avautuu tammikuussa 2022.

kuva: Janne Körkkö, SPR Aineistopankki

AJANKOHTAISIA KUULUMISIA:

Harjoitteluelvoite:

Ensiapuryhmä: "Päivystävän ensiapuryhmän tulee kokoontua ja harjoitella vähintään 10 kertaa (5+5) vuodessa ensiapua ja päivystyksiin liittyviä asioita."
(Ensiapupäivystystoiminnan laatuohje 2018)

Ensiapupäivystäjä: "Säännöllinen osallistuminen osaston ensiapuryhmän harjoitukseen vähintään viisi kertaa vuodessa. Harjoitusten tulee sisältää: peruselintoimintojen häiriöt, elvytys x 2 ja tajuttoman ensiapu ja ensiarvion tekeminen." (Ensiapupäivystystoiminnan laatuohje 2018)

Piirin etäryhmäillat:

- Aloitettiin paikkaamaan harjoitteluelvoitetta, kun lähitapaamiset eivät onnistuneet kokoontumisrajoitusten vuoksi = laskettiin harjoituskerraksi.
- Suosion ja toiveiden vuoksi on päätetty pitää sittemmin osana piirin "tarjontaa".
- Syksystä kokoontumisrajoituksia ei ole ollut, joten etäryhmäilloilla ei voi kuitata harjoitteluelvoitetta. Etäiltoja voi hyödyntää osana ryhmän harjoittelua.

Lähteet:

- Diojen kuvituskuvat: papunet.net , pixaby.com
- Ensiauttajan taskuopas 2016
- EVY-kurssin koulutusmateriaali 2014

Kuva: Jenni Ojala

Punainen Risti

KIITOS OSALLISTUMISESTA! ANNATHAN PALAUTETTA:

<https://www.lyyti.fi/questions/fd5fc31bdf>

Seuraava etäryhmäilta **1.12.2021**
klo: 18.-19.30

”Päihtynyt autettava päivystyksessä ja
ensiavun erityispiirteet tilanteessa”

Kuva: SPR aineistopankki, kuvaaja Benjamin Suomela